Cena 6 hal.

Nr 269 [270] Kraków, Poniedziałek 2 Listopada 1914. Rok XXII

PRENUMERATA wynosi: w Krakowie miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., z odnoszeniem do domu dopłaca się 40 hal. miesięcznie.

Na prowincyi: miesięcznie 2 kor. 70 h. kwartalnie 8 kor. W państwie niemieckiem kwartalnie 9 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 hal.

Cena numeru pojedynczego 6 hal.

GŁOS NARODU

Wychodzi 2 razy dziennie: o godzinie 6 rano i o 5 wieczór.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty nadsyłać należy franco do Administracyi „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyi przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcya nie zwraca.

Adres Red: Ul. św. Tomasza L. 36

Adres telegr.: „Głos Narodu“ Kraków

Telefon redakcyjny Nr. 190. — Telefon administracyi i drukarni Nr. [illegible]

Wojna światowa.

Walki w Królestwie, Galicyi i Bukowinie.

Zwycięstwo pod Samborem.

Wiedeń, 2 listopada.

Urzędowo ogłaszają 1 listopada w południe:

W Królestwie Polskiem wywiązują się nowe walki. Ataki na nasze pozycye zostały odparte. Kilka nieprzyjacielskich oddziałów rozproszono.

Kilkodniowa zacięta bitwa w obrębie na północny wschód od Turki i na południe od Starego Sambora wczoraj doprowadziła do zupełnego zwycięstwa naszej armii. Nieprzyjaciel, który tu wtargnął w sile dwóch dywizyi piechoty i jednej brygady strzelców wyparty został ze wszystkich swych stanowisk.

W Czerniowcach wojska nasze się utrzymały. Ogień artyleryi rosyjskiej zwrócony zwłaszcza na rezydencyę arcybiskupa grecko-oryentalnego pozostał bez znaczniejszego wpływu.

Zastępca szefa sztabu generalnego von Hoefer, generał-major.

Zwycięskie postępy naszej armii w Serbii.

Wiedeń, 2 listopada.

Urzędowo ogłaszają dnia 31 października:

W sukcesach naszych wojsk, które swego czasu przy wtargnięciu do Macvy napotkały tamże na silne drutami chronione wzmocnione pozycye i w nich dopiero przed dwoma dniami po długich ciężkich walkach koło Ravnje zdołały uczynić wyłom, nastąpił dziś dalszy uwagi godny ciąg.

Mimo rozpaczliwej obrony Serbów i mimo trudnego przedostania się do częściowo obfitującej w moczary Macvy dziś wszystkie nasze wojska, które posunęły się przez Sawę i Drinę, ruszyły szerokim frontem dalej naprzód i zajęły miejscowości Czrna Bara, Banovopolje, Radenkovic, Glusci i Tabanović.

Potiorek, jenerał zbrojmistrz.

Walki Niemów na Zachodzie i Wschodzie.

Berlin, 2 listopada.

Wielka kwatera główna 1 listopada przedpołudniem ogłasza:

W Belgii operacye utrudnione są przez powodzie, spowodowane zniszczeniem śluz kanału Yser-Ypres koło Neufort. Koło Ypres wojska nasze posuwają się dalej naprzód. Pojmano conajmniej 600 jeńców i zdobyto kilkanaście dział angielskich.

Także wojska walczące na zachód od Lille posunęły się naprzód. Liczba pojmanych koło Vailly podniosła się na około 1500. W okolicy Verdun i Toul stoczono tylko mniejsze potyczki.

Na północnym wschodzie wojska nasze także wczoraj stały jeszcze w niezdecydowanej walce z Rosyanami.

Jak długo potrwa wojna z Rosyą?

Petersburg via Kopenhaga, 2 listopada.

(T. B.) Dziennik wojskowy „Russkij Inwalid“ przyjmuje, że **wojna potrwa przez całą zimę**, jeżeli nie będzie zbyt silnych mrozów. **Z wiosną wojna na nowo się rozpocznie**, a ponieważ liczyć się należy z najsilniejszym oporem Austryi i Niemiec, **potrwa jeszcze trzy miesiące**. Jeżeli nie zajdą nieoczekiwane wydarzenia, **wojna zakończy sę w rok po jej rozpoczęciu.**

Wojenna pożyczka rosyjska.

Petersburg. (T. B.) **Ukaz carski zarządza wydanie 5-cio procentowej wewnętrznej pożyczki w wysokości 500 milionów rubli**, która ma być zamortyzowana w 50 latach.

12 milionów funtów na rzecz Rosyi.

Londyn. (T. B.) „Daily Tel.“ donosi, że finansowe koła poinformowane oświadczają, iż do **Banku angielskiego nadeszła suma 12 milionów funtów szt. z Rosyi, którą złożono na rachunek Rosyi.**

Protest Niemiec w Watykanie.

Rzym. (T. B.) Aj. Stefani donosi: Kanclerz Rzeszy niemieckiej do posła pruskiego przy Stolicy św. wystosował następującą notę:

Ponieważ kierownictwo armii francuskiej ponownie ustawiło przed katedrą w Reims baterye i na jednej z dwu wież katedry ustawiło posterunek wywiadowczy, poseł pruski przy Stolicy św. otrzymał od kanclerza Rzeszy niemieckiej Bethmanna Hollwega **polecenie zaprotestowania w formalny sposób u Stolicy św. przeciw temu sposobowi nadużywania budynków poświęconych służbie Bożej.**

Nota z protestem oświadcza dalej, że wina za szkody, które w przyszłości katedra w Reims mogłaby ponieść, spada na Francuzów. Byłoby więc niegodną obłudą spychać odpowiedzialność za to na Niemców.

Brak lazaretów we Francyi.

Londyn. (T. B.) Współpracownik lekarski „Timesa“ pisze, że **we Francyi północnej brak lazaretów** w dostatecznej liczbie, zasada więc, by możliwie wielu rannych transportować do Anglii, stosowaną jest aż do przesady. **Brak dobrych i doświadczonych chirurgów i pielęgniarzy.**

Zatopienie angielskiego krążownika.

Londyn. (T. B.) Urzędowo donoszą pod datą 1 listopada: **Torpeda wyrzucona przez niemiecką łódź podwodną dzisiaj w kanale zatopiła stary krążownik „Hermes“**, który służył do transportu aparatów lotniczych wodnych i znajdował się w powrocie z Dunkierki. Prawie wszyscy oficerowie i marynarze zostali uratowani. Sprawa nie ma większego znaczenia wojskowego.

Berlin. (T. B.) Do urzędowej wiadomości londyńskiej o zatopieniu krążownika „Hermes“ dowiaduje się Biuro Wolffa, że z urzędowej niemieckiej strony nie ma jeszcze potwierdzenia tej wiadomości.

Dalsze aresztowania austryackich i niemieckich obywateli w Londynie.

Londyn. (T. B.) „Daily Chronicle“ donosi pod datą 30 października, że **policya w dalszym ciągu aresztuje Niemców i Austryaków** i z końcem miesiąca zapewne wszyscy już będą internowani.

Tymczasem władze starają się usunąć wszelki powód do skarg na niewygody ze strony internowanych. Będą poczynione pewne różnice między internowanymi. Majętni za zapłatą mają otrzymać pewne wygody. Stosunki sanitarne będą też poprawione. Dzienniki otrzymały zapewnienie, że powodem skarg na złe traktowanie internowanych było przeciążenie urzędu wojennego zajętego sprawą rekrutów.

Anglia i Stany Zjednoczone.

Londyn. (T. B.) „Morning Post“ donosi z Waszyngtonu: **Polityka Anglii i Ameryki stoją do siebie w przeciwieństwie.** Anglia pragnie naturalnie zapobiedz pobieraniu przez Niemcy towaru, który jako materyał wojenny byłby pożyteczny, lub dopomógłby do podtrzymywania pewnych gałęzi przemysłu. **Prąd amerykański ocenia sytuacyę Anglii, nie widzi się jednakże zniewolonym do popierania Anglii kosztem handlu amerykańskiego,** lecz czuje się raczej w obowiązku do czynienia wszystkiego, co leży w jego mocy, by zapewnić sobie targ zagraniczny dla wyrobów amerykańskich. Niebawem okaże się, że **stosunki zmierzają do starcia,** które tylko taktem i względnością, jakoteż **wzajemnemi koncesyami może być usunięte.**

Atak na Czingtau.

Berlin. (T. B.) Urzędowo ogłaszają: **Ogólny atak na Czingtau** ze strony lądu i morza rozpoczął się wczoraj przedpołudniem.

Londyn. (T. B.) Urzędowo podają do wiadomości, że **kontyngent wojska indyjskiego połączył się przed Czingtau z wojskiem angielskim i japońskiem.**

Wojna Turcyi z Rosyą.

Prasa turecka o powodach wojny.

Konstantynopol, 2 listopada.

(T. B.) W widocznie inspirowanych artykułach o poważnych zajściach na Morzu Czarnem, które „Tanin“ przedstawia jako niespodziankę, podkreślają najpoważniejsze dzienniki tureckie, że flota turecka stanęła w obronie Porty.

Porta zdecydowaną była przestrzegać jak najściślej neutralności i znosiła przez trzy miesiące nieprzyjazne stanowisko i prowokacye trójporozumienia, zwłaszcza Rosyi, której prasa obrzucała Turcyę oszczerstwami i oskarżała otwarcie o możliwość wypowiedzenia wojny, podczas gdy „N. Wremia“ powoływała się na to, że Konstantynopol i Dardanele należą do Rosyi. Flota turecka napotkała na obcą flotę na wodach tureckich, a widząc, że okręt minowy towarzyszy tej flocie i wykonywa podejrzane ruchy, nie mogła pozostać bezczynnie, bez narażenia się na niebezpieczeństwa, że powtórzy się precedens z r. 1853, gdy flota turecka zniszczoną została przez flotę rosyjską koło Sinope bez wypowiedzenia wojny, i że Bosfor zostanie zamknięty minami.

Dzienniki piętnują zachowanie się Rosyi, która jak się zdaje, wykorzystać chciała święto bajramu dla swoich celów, przypuszczając, że wielu oficerów i marynarzy uda się na ląd. Przy całej miłości pokoju, na co Turcya złożyła liczne dowody, jest Turcya silnie zdecydowaną bronić się z największą energią, bo tu chodzi o jej życie lub śmierć.

Wyjazd ambasadora rosyjskiego.

Petersburg, 2 listopada.

(T. B.) Pet. aj tel. donosi: Na wiadomość o podstępnym ataku na wybrzeża rosyjskie morza Czarnego **rząd cesarski jeszcze tego samego dnia polecił ambasadorowi rosyjskiemu w Konstantynopolu, by zawiadomił Portę o zerwaniu stosunków dyplomatycznych z Turcyą i swym wyjeździe** wraz z całym personalem ambasady i konsulatu.

Ochronę interesów poddanych rosyjskich powierzono rządowi włoskiemu.

Rosyanie o siłach Turcyi.

Londyn, 2 listopada.

(T. B.) „Evening News“ donosi z Petersburga, że **wojskowe koła rosyjskie nie uważają Turcyi za nieprzyjaciela, któregoby można lekceważyć.** Mimo, że organizacya wojskowa wykazuje braki, **Turcya przecież może postawić pół miliona żołnierzy a nadto 300.000 rezerwy.** Rosyanie są w zupełności przygotowani do obrony obszarów kaukaskich.

Stanowisko Grecyi.

Ateny, 2 listopada.

(T. B.) Ajencya ateńska donosi:

Dzienniki omawiają sytuacyę stworzoną przez krok Turcyi i oświadczają, że **Grecya jak poprzednio tak i nadal pragnie żyć w spokoju.** Zdaniem dzienników **pokój na Bałkanach zawisłym jest jedynie i wyłącznie od Bułgaryi.** Grecya czuwa nad swymi interesami.

Wrażenie wybuchu wojny w Sofii.

Sofia, 2 listopada.

(T. B.) **Wybuch wojny turecko-rosyjskiej wywołał tu sensacyę.** Naogół przyjęto wypowiedzenie wojny z pewnem zadośćuczynieniem.

Obawy Włoch.

Berlin, 2 listopada.

(T. B.) Biuro Wolffa ogłasza:

W kilku **dziennikach włoskich wyrażono obawę**, że obecnie po wybuchu kroków nieprzyjacielskich na wschodzie **ruch muzułmański może się także przenieść do Libii.** Wobec tego możemy skonstatować, iż są przyrzeczenia Porty, że ona w uwzględnianiu interesów włoskich uczyni wszystkie potrzebne zarządzenia, by Libię wyjąć z pod ruchu muzułmańskiego.

Demonstracye przeciw Anglii.

Kopenhaga, 2 listopada.

(T. B.) „National Titende“ przynosi telegram z Aten: Jak donoszą — w **Damaszku odbyły się manifestacye antiangielskie. Wogóle usposobienie jest za wojną.** Wysyłka wojsk syryjskich do granicy egipskiej ustaje, lecz ściągają wielkie masy beduinów.

Przecięcie kablu.

Konstantynopol, 2 listopada.

(T. B.) **Wedle doniesienia z Warny kabel między Warną a Sebastopolem przecięto.**

Telegramy.

Telegramy »Głosu Narodu« z dn. 2 listopada 1914)

Na grobach bohaterów.

Wiedeń. (T. B.) W dzień Wszystkich Świętych na centralnym cmentarzu odbyła się uroczystość żałobna nad grobami bohaterów obecnej wojny. Zjawili się przedstawiciele ministerstwa wojny, komenda miasta i t. d. Udano się także na grób ofiar katastrofy lotniczej z 20 czerwca r. b. i złożono tam wieńce. Po południu nad cmentarzem centralnym **zjawił się dwupłaszczyznowiec,** który rzucił potężny wieniec na grób ofiar tej katastrofy. Koło grobu bohaterów wojny zajechały dwie zdobyte na nieprzyjaciołach armaty.

Odznaczenie za waleczność.

Wiedeń. (T. B.) Z kwatery prasowej donoszą: Arcyksiążę Józef nadał jako komendant armii **infanterzyście Ferdynandowi Wimmerowi** pułku piechoty Nr. 14 za patryotyczne i przykładne zachowanie się rzadkie odznaczenie: **złoty medal waleczności.** Wimmer mimo, iż liczy 51 lat, w czasie wybuchu wojny zgłosił się jako ochotnik do pułku, w którym służy syn jego również jako ochotnik i został przydzielony razem z synem do 9 kompanii. Odznaczył on się kilkakrotnie w bitwach, za co przez obecne odznaczenie otrzymał uznanie.

Powody dymisyi gabinetu włoskiego.

Rzym. (T. B.) „Giornale d' Italia“ pisze: Minister skarbu R u m i n i pragnął, aby gabinet zażądał w Izbie deputowanych nowych kredytów w ogólnej sumie 200 do 300 milionów lirów na pokrycie wydatków wojskowych. Prezydent gabinetu Salandra i inni członkowie gabinetu byli zdania, że obecna chwila nie jest po temu. Ponieważ teki skarbu i spraw zagranicznych są nieobsadzone, gabinet postanowił podać się do dymisyi. Król odbędzie konferencye z prezydentami Izb i innymi osobistościami.

Jak tensam dziennik donosi, premier Salandra otrzyma misyę utworzenia nowego gabinetu.

Włosi w Walonie.

Rzym. Aj. Stefani donosi z Walony pod datą 31 z. m.: W jednym z tutejszych bazarów wybuchł pożar. Dla zlokalizowania ognia **wysadzono na ląd 130 marynarzy okrętu „Dandola“.** Także konsul Lori z wielu Włochami przybył z pomocą. Szkoda jest nieznaczna.

Hiszpania się zbroi!

Madryt. (T. B.) Minister marynarki przedłożył w Izbie ustawę o reorganizacyi floty, która **proponuje budowę czterech szybkich krążowników, sześciu kontrtorpedowców, 28 łodzi podwodnych, 3 kanonierek, 18 okrętów przybrzeżnych.**

Na inne środki obrony przewiduje przedłożenie 9 milionów, zaś na nieprzewidziane koszta w związku z tem 6 milionów. Na budowę portu i basenu w El Ferol żąda przedłożenie 3,900.000 pes., w Cadixie 9,600.000 pes., w Carthagenie 6,375.000 pes. na budowle portowe i doki 9,000.000 pes.

Powody ustąpienia ks. Battenberga.

Londyn. (T. B.) Ludwik Battenberg w liście do Churchilla, donosząc o złożeniu urzędu pierwszego lorda admiralicyi podnosi, że w ostatnich czasach przyszedł do przekonania, **że obecnie jego pochodzenie w wysokim stopniu krępowało jego działalność.**

Parowiec francuski na mieliźnie.

Paryż. (T. B.) Ajencya Havasa donosi, że parowiec francuski „Admirał Degenoili“ ugrzązł koło przylądka Bar Fleur. Na pomoc pospieszył mu parowiec Savoye.

Ocalenie rozbitków.

Whipby. (T. B.) Z rozbitego okrętu szpitalnego „Chitla“ ocalono już około 50 osób, **zaś na** pokładzie okrętu znajduje się jeszcze 60 osób.

Protest Stanów Zjednoczonych przeciw zabraniu okrętu przez Anglię.

Waszyngton. (T. B.) Rząd postanowił w Londynie zaprotestować przeciw zatrzymaniu okrętu „Kroonland“ w Gibraltarze. Żąda on wydania okrętu, względnie zwołania sądu morskiego.

Londyn. (T. B.) „London Gazette“ ogłasza urzędową listę towarów uznanych z kontrabandą.

O prezydenturę Meksyku.

Nowy Jork. (T. B.) „Press“ donosi z El Pazo: **Konferencya pokojowa postanowiła pozbawić władzy Carranzę i Villę.** Ma być zamianowany prowizoryczny prezydent.

Śmierć ks. Maurycego Battenberskiego.

Londyn. (T. B.) **Maurycy Battenberg padł na polu walki w Belgii.**

Aresztowanie b. ministra portugalskiego.

Lizbona. (T. B.) Były minister A z e v e d o został aresztowany w związku z wypadkami w dniu 20 października.

Paryż. (T. B.) W piątek postawiono 30 niemieckich i austro-węgierskich firm pod kontrolę państwową.

Haga. (T. B.) „Nieuve Courant“ donosi: Holandya odrzuciła propozycyę Anglii, by się przyczyniła datkami na rzecz zbiegów belgijskich.

W Rzeszowie i Jarosławiu.

Korespondent wojenny „Allgemeine Zeitung“ pisze: We czwatek o godzinie 7 i pół wieczór byłem w J a r o s ł a w i u, gdzie w o k o l i c y z a c i ę c i e w a l c z o n o. Miasto znów dostało sie w nasze ręce. Urzędnicy kolejowi i pocztowi podjęli służbę na nowo, jednakowoż ruch osobowy jeszcze nie został otworzony. Z Przemyśla jechaliśmy ostatnie 15 kilometrów z pozasłanianemi światłami, bo nieprzyjaciel obszukiwał całą przestrzeń reflektorami.

Z Rzeszowa jechaliśmy w pociągu, który prawie **bez szelestu wjechał do stacyi Jarosławia pod bezustannym ogniem armatnim.** Dworzec był skąpo oświetlony. Nasze pozycye artyleryjskie są może na 1.000 kroków oddalone.

Poszedłem z trzema oficerami i kilku kolegami do miasta liczącego w czasie pokoju 25.000 mieszkańców. Obecnie oświetlone czterema lub pięciu lampami naftowemi **wywiera wrażenie zupełnej pustki.**

W ciszy takiego bezżycia słyszy się ryk ciężkich dział i krótkie uderzenia **strzałów karabinowych.** Tu i owdzie stają straże, **kilka okien** jest słabo oświetlonych. Kawiarnie, restauracye, wszystko zamknięte, ciemne. Naszą linię tyralierską oddziela San od nieprzyjacielskiej w odległości zaledwo stu metrów.

Powróciliśmy do Rzeszowa znów ze zakrytemi światłami. Tutaj przebywały większe oddziały wrogiej artyleryi, piechoty i kawaleryi pod jenerałem Nowikowem. Na prośby o oszczędzenie miasta oświadczył jenerał, że obawa ludności pod tym względem jest bezpodstawna. Rosyanie bawili w Rzeszowie przez 16 dni. Gdy ostatnim pociągiem opuszczali dworzec, próbował motłoch plądrować dworzec. — Rosyanie wyrządzili miastu tylko niewielkie szkody. Postawili nawet straże, aby chronić własność mieszkańców przed rabunkiem.

Cholera.

Wiedeń, 2 listopada.

(B. K.) Ministerstwo spraw wewnętrznych ogłasza: W dniu 31 z. m. stwierdzono bakteryologicznie cholerę: **6 wypadków w Wiedniu, 1 w Katzenberg w Styryi, 2 w Wolfsberg, 1 w St. Andre w Karyntyi, 1 w Pilznie, 1 w Królewskich Winohradach, 2 w Pardubicach, 1 w Sabrku** (Morawska Ostrawa), **1 w Hranicach, 14 w Hodolein, 1 w Neugasse, 15 w Opawie, 2 w Karniowie, 4 w Cieszynie.** Zachorowały wyłącznie osoby, które powróciły z północnego terenu wojny.

Z Galicyi doniesiono: **o 4 wypadkach w Krakowie u wojskowych, 1 w Strażowie** (pow. Łańcut), **i 1 w Nowym Sączu.**

Ministerstwo spraw wewnętrznych, na wniosek namiestnictwa galicyjskiego, **uznało powiaty liski i sanocki za nawiedzone przez cholerę.**

Wiedeń, 2 listopada.

(T. B.) Departament ministerstwa spraw wewnętrznych zawiadamia: 1 listopada stwierdzono **10 wypadków cholery w Wiedniu, dwa w Dolnej Austryi, dwa w Solnogrodzie, 1 w Celowcu, 12 w Józefowie, 11 na Morawach, 4 w Opawie.** Z wyjątkiem trzech wypadków, zachorowały wyłącznie osoby, które przybyły z północnego terenu wojny.

W Galicyi wedle sprawozdania z 1 listopada zachorowało na cholerę w **Krakowie 4 osoby wojskowe, w Nowym Sączu 1, w powiecie liskim było 9 wypadków w Łupkowie, 13 w Smolnikach, 6 w Woli Miechowej, 1 w Zubeńsku.**

Kronika.

Nabożeństwo błagalne do Matki Boskiej w kościele OO. Dominikanów, **nie zakończy się** w tym roku z dniem 1 listopada, ale trwać będzie dalej, aż do uproszenia narodowi naszemu lepszej doli.

Cudowny obraz „Zwycięskiej“ Królowej Różańca św., który w ciężkich dla Polski czasach obnoszono ulicami miasta, wypraszając nie jednokrotnie, świetne zwycięstwa — pozostanie nadal w pośrodku kościoła. Msze św. od godz. 5-tej rano do 10-tej. Codziennie wieczór o godz. 6 Różaniec, z naukami w niedzielę, środę i sobotę.